

Warszawa, 7 kwietnia 2023r.

Członek Zarządu
Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

991100.0230.32.2023.AC

DS. 175. 182. 2022
11. 04. 2023

Pan
Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 17 marca 2023r., znak: SPS -WP.020.56.7.2023 (wpływ do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w dniu 21 marca 2023r.), przekazujące do zaopiniowania w trybie art. 68 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2022 poz. 1009 ze zm.) poselski *projekt ustawy zmieniającej ustawę o samorządzie gminnym*, w załączeniu przekazuję stanowisko Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przygotowane przez Departament Legislacyjno-Prawny w oparciu o opinie odpowiednich departamentów merytorycznych.

Z wyrazami szacunku

Mariusz Jedynak Elektronicznie podpisany przez Mariusz Jedynak
Data: 2023.04.07 11:30:28 +02'00'

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. SPS - WP. 020. 56. 15. 2023
Data wpływu 11. 04. 2023

Warszawa, kwietnia 2023 r.

Departament Legislacyjno-Prawny

991100.0230.32.2023.AC

Stanowisko Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do projektu ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym

Po analizie przedłożonego do opinii projektu ustawy przedstawiamy poniżej uwagi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS, Zakład) z punktu widzenia potencjalnego wykonawcy przepisów.

1. Do art. 1 projektu

a) Zgodnie z art. 36c ust. 1 projektu świadczenie [dla sołtysów] (dalej: świadczenie) wypłaca organ emerytalny.

Z projektu ustawy nie wynika, do jakiej grupy sołtysów odnoszą się przepisy dotyczące świadczenia dla sołtysów, tj. czy do wszystkich osób, które pełniły w przeszłości funkcję sołtysa po wejściu w życie przepisów ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym¹, tj. od dnia 27 maja 1990 r., czy też wyłącznie do grupy osób, które pełnią lub będą pełniły funkcję sołtysa po wejściu w życie przedłożonego projektu ustawy.

Ponadto projekt ustawy nie zawiera szczegółowego trybu postępowania w sprawie przyznania świadczenia i jego wypłaty. W szczególności projekt ustawy nie określa:

- co należy rozumieć pod pojęciem „organ emerytalny”, czy pojęcie to oznacza organ emerytalny ZUS albo KRUS albo służb mundurowych;
- jaki organ emerytalny (KRUS czy ZUS) miałby wypłacać świadczenie w sytuacji, gdy sołtys pobierałby zarówno emeryturę z KRUS oraz emeryturę z ZUS;
- właściwości miejscowej organu emerytalnego;
- w jakiej formie byłby składany wniosek o przyznanie dodatku, jakie dokumenty trzeba byłoby dołączyć do wniosku, jaki dokument i przez kogo wydany potwierdzałby pełnienie przez sołtysa funkcji co najmniej przez dwie kadencje;
- zasad współpracy między organem przyznającym świadczenie dla sołtysa (wójtem) a organem emerytalnym wypłacającym to świadczenie, w tym dotyczącego przekazywania danych osobowych;
- określającego, w jakiej formie ma być wypłacane świadczenie dla sołtysów, w szczególności gdy świadczeniobiorca zamieszkuje za granicą;
- kiedy ustawałoby prawo do świadczenia;
- czy świadczenie przysługiwałoby wyłącznie osobom mającym ustalone prawo do emerytury, czy też również osobom spełniającym warunki wymagane do uzyskania emerytury, którzy jeszcze nie wystąpili o to świadczenie;
- czy świadczenie przysługiwałoby również osobom, które osiągnęły wiek emerytalny, ale pobierają inne świadczenie niż emerytura (np. rentę rodzinną);
- czy i na jakich zasadach od decyzji w sprawie świadczenia przysługiwałoby odwołanie do sądu;

---

¹ Dz.U. z 2023 poz. 40

- czy świadczenie byłoby objęty podatkiem dochodowym od osób fizycznych oraz składką na ubezpieczenie zdrowotne;
- czy świadczenie będzie podlegało waloryzacji, a jeśli tak, na jakich zasadach;
- czy świadczenie będzie podlegało potrąceniom i egzekucji, a jeśli tak, to na jakich zasadach;
- czy postępowanie w sprawie świadczenia będzie podlegało umorzeniu w przypadku, gdy osoba ubiegająca się o świadczenie zmarła przed wydaniem decyzji w sprawie tego świadczenia;
- czy świadczenie będzie podlegało wypłacie jako tzw. niezrealizowane świadczenie na podstawie art. 136 ustawy o emeryturach i rentach z FUS²;
- czy i na jakich zasadach świadczenie podlegałoby zwrotowi oraz dochodzeniu jako nienależnie pobrane (np. w przypadku wypłaty świadczenia po zgonie świadczeniobiorcy);
- czy świadczenie będzie wypłacane za dni, czy za cały miesiąc- bez względu na datę przyznania;
- czy organ emerytalny miałby wydawać zawiadomienie o podjęciu wypłaty świadczenia, czy też decyzję;
- w jakim terminie organ emerytalny byłby zobowiązany do wypłaty świadczenia i czy z jego ewentualnym przekroczeniem wiązałyby się obowiązek wypłaty odsetek ustawowych za opóźnienie.

b) Projektowany zapis art. 36c ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z którym świadczenie wypłaca się miesięcznie, do 15 dnia każdego miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym przyznano świadczenia, nie jest możliwy do wykonania przez Zakład ze względów technicznych. Ponadto budzi on wątpliwości realizacyjne z uwagi na koszty obsługi albowiem spowoduje, że w dużej liczbie przypadków świadczenie to będzie wypłacane niezależnie od świadczenia emerytalno-rentowego, co będzie rodzić dodatkowe koszty po stronie Zakładu. W ocenie ZUS wypłata świadczenia powinna być realizowana wraz ze świadczeniem wypłacanym przez organ emerytalny, a obecnie projektowany zapis art. 36c ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym powinien dotyczyć wyłącznie sytuacji, gdy świadczenie główne nie jest wypłacane (o ile intencją projektodawcy jest aby w tej sytuacji przysługiwała wypłata świadczenia).

c) W art. 36a ust. 4 projektu wskazuje się, że koszty obsługi świadczenia będą sfinansowane z budżetu państwa, natomiast zgodnie z art. 36c ust. 1 projektowanej ustawy wypłata świadczenia będzie realizowane przez organ emerytalny.

W ocenie ZUS w projekcie brak zapisów regulujących wysokość prowizji z tytułu poniesionych przez organ emerytalny kosztów obsługi świadczenia, w zakresie:

- przygotowania systemu informatycznego ZUS,
- bieżących kosztów obsługi.

Zadanie powyższe nie jest zadaniem, które powinno być finansowane z odpisu z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych albowiem nie mieści się w katalogu zadań określonych w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych.

d) Niezależnie od powyższego ZUS zgłasza następujące wątpliwości do projektu w zakresie przepisów dotyczących postępowania o przyznanie świadczenia w zakresie projektowanego art. 36b ustawy o samorządzie gminnym:

- czy zasadne jest żądanie we wniosku o świadczenie drugiego imienia wnioskodawcy;
- czy decyzję przyznającą świadczenie wójt będzie przekazywał do realizacji organowi emerytalnemu, czy też sam zainteresowany będzie składał wniosek w organie emerytalnym wraz

---

² Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. (Dz.U. z 2022 poz. 504 ze zm.)

z decyzją (w przypadku tego drugiego rozwiązania brak jest uzasadnienia do składania dyspozycji wypłaty już na etapie wniosku o świadczenie);

- czy istotnie brak wpisania, np. numeru PESEL przy wypełnianiu wniosku o świadczenie powinno skutkować pozostawieniem sprawy bez rozpoznania, czy organ przyznający nie powinien przeprowadzić postępowania wyjaśniającego w celu pozyskania brakujących danych;

- czy zapis, że „postępowanie o przyznanie świadczenia kończy się nie później niż w terminie 60 dni od dnia złożenia wniosku o przyznanie tego świadczenia” ma oznaczać, że w ciągu 60 dni organ przyznający zobowiązany jest wydać decyzję, czy też do tego okresu należy wliczyć również wypłatę świadczenia przez organ emerytalny (wydaje się, że zapis powinien prawidłowo brzmieć: „Organ przyznający wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia i jego wysokości w terminie nie później niż w ciągu 60 dni od złożenia wniosku”).

2. Do art. 2 projektu

Jeżeli zamiarem projektodawcy jest włączenie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, przynajmniej częściowo, w proces przyznawania i wypłaty świadczenia dla sołtysów, konieczne jest zabezpieczenie w tym projekcie odpowiedniego *vacatio legis*. Zgodnie z przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych³ i obowiązującymi w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych procedurami powstałymi na bazie prawa zamówień publicznych minimalny okres czasu przewidziany na wprowadzenie zmian w systemach informatycznych (tj. opracowanie założeń, przygotowanie dokumentacji projektowej, przeprowadzenie postępowania przetargowego wyłaniającego wykonawcę) powinien wynieść 9-12 miesięcy od daty ustalenia ostatecznej wersji projektu ustawy.

**Dominik
Stanisław
Wojtasiak**   Elektronicznie
podpisany przez
Dominik Stanisław
Wojtasiak
Data: 2023.04.05
12:37:13 +02'00'

Mariusz Jedynak   Elektronicznie podpisany przez Mariusz
Jedynak
Data: 2023.04.07 11:34:02 +02'00'

---

³ Ustawa z dnia 11 września 2019 r. (Dz.U. z 2022 poz. 1710 ze zm.)